La mirada grega de Maria À. Anglada

Brau publica unes notes inèdites en què l'escriptora busca les arrels del pensament ecologista en els clàssics

Eva Vàzquez
FIGUERES

Homer es queixava del mal que feia la pràctica del pasturatge intensiu de les cabres, en algunes illes gregues; Plató, ja a principis del segle IV aC, lamentava la desforestació dels turons que envoltaven Atenes, que semblaven "l'esquelet d'un cos malalt"; Plutarc cantava la gratitud deguda als animals del camp, i sobretot a la paciència dels bous. La consciència ecològica no és un atribut de les societats modernes, com hem cregut a vegades, potser escarmentats pel poder destructiu exercit sobre la natura en nom de la modernitat. Els grecs ja lloaven les seves terres, les seves bèsties, com uns dons fràgils, amenaçats també per la inconsciència i la cobdícia. Van arribar a crear un gènere i tot per poder-s'hi retrobar en harmonia, la poesia bucòlica, a través de la qual expressaven, com Teòcrit immergint-se en la claror esclatant de la Sicília natal, el desig de fugir de les rigideses de la vida ciutadana.

Maria Àngels Anglada va concebre el llibre el 1997 ■ ARXIU

Maria Àngels Anglada, que coneixia tan bé els grecs i va comprometre's de manera tan decidida en la protecció del patrimoni natural, i sobretot dels Aiguamolls de l'Empordà, va reunir les dues passions en una conferència impartida a Olot l'abril del 1997, poc abans de morir, arran de la qual va començar a prendre notes per a una antologia de caràcter divulgatiu que no va poder acabar i que, finalment, veu la llum en una edició d'Eusebi Ayensa. *La mirada grega. Natura i paisatge en els clàssics*, publicat per Brau amb un pròleg emocionat de Jordi Sargatal, primer director del parc dels Aiguamolls, prové d'una carpeta amb esborranys més o menys elaborats sobre Homer, Safo, Sòfocles, Teòcrit i Plutarc, a més d'unes notes sobre l'ús de les plantes i les flors pels grecs antics que constitueixen "una aproximació a les fonts més pregones de l'ecologisme", segons Ayensa. Dels capítols embastats, l'editor n'ha reconstruït la redacció a partir d'altres textos de l'autora, i hi ha afegit amb la màxima cura cinc capítols que completen la "mirada grega" d'Anglada. ■

El premi Cerverí 2021 ja té els seus finalistes

Redacció
GIRONA

El premi Cerverí a la cançó amb la millor lletra en català de la temporada ja té els vuit finalistes, que han estat seleccionades per un jurat integrat per periodistes musicals. Des del 19 de juliol i fins al 12 de setembre, els oients de Catalunya Ràdio i d'iCat estan convidats a triar una cançó, votant a través del web de Catalunya Ràdio.

D'aquesta votació, en sortirà el premi Cerverí 2021 a la millor lletra de cançó editada en català, que es farà pública durant el lliurament dels Premis Literaris de Girona, el 21 de setembre a l'Auditori de Girona. Les cançons finalistes són: *Meteorit ferit*, de Maria Arnal i Marcel Bagès; *Autonomia per a principiants,* de Maria Jaume; *Ales al vent,* de Gemma Humet; *Amor*, de Ferran Palau; *Putu any,* de Guineu; *L'amor fa calor*, de Renaldo & Clara; *Salvem el planeta*, de Joan Colomo, i *Pep*, de Da Souza, ■

OPINIÓ

Fatiga de decisió

Ma. Àngels Martínez

La decisió sempre se'ns ha venut, dels del punt de vista de mercat i capitalisme, com la paret mestra que ho sustenta tot: "Et donem una oferta molt gran perquè puguis decidir, i aquí rau la teva llibertat." El sistema, però, sembla donar símptomes de bloqueig. L'últim que s'ha posat de moda és el que s'ha anomenat "fatiga de decisió"; un fenomen descrit per primera vegada pel psicòleg social Roy F. Baumeister per definir el desgast mental que afecta la persona en veure's sotmesa a una constant presa de decisions. Des de la roba que ens posarem fins a què menjarem, passant per quina tasca farem primer, quina sèrie veurem a la televisió o quin serà el pròxim llibre que llegirem, es calcula que al llarg del dia haurem pres unes 35.000 decisions, 2.000 decisions per hora!

No és estrany que, arribat el vespre, quan per fi seiem al sofà, decidir entre l'ampli catàleg de pel·lícules i sèries de les plataformes es converteixi en tota una odissea. Els gegants de l'*streaming* ja n'han pres nota i han començat a desenvolupar una nova funcionalitat: un botó que reprodueixi continguts aleatòriament, basant-se en els nostres gustos. No hem de fer res. L'algoritme decideix per nosaltres. *Bye bye* a la llibertat de decidir. I si la resposta a aquesta "fatiga de decisió", almenys en l'àmbit cultural, fos una altra? Per exemple, menys oferta i de més qualitat.

En aquesta línia, ja es mouen iniciatives com ara la Fira del Llibre Únic, que ha impulsat l'editorial Comanegra i que es va celebrar dissabte a l'antiga fàbrica Lehmann de Barcelona. En l'antítesi del Sant Jordi, l'objectiu de la fira ha estat rescatar bons llibres que en el seu moment van quedar sepultats per l'abundància i que no van tenir l'oportunitat de trobar el seu públic perquè la tirania de la novetat els va expulsar ràpidament de les prestatgeries. Així, una desena d'editorials han triat cadascuna un únic llibre del seu catàleg i l'han promocionat durant tot el dia amb activitats també poc convencionals.

La inspiració per aquesta iniciativa va arribar del Japó, en concret d'una llibreria de Tòquio on només es ven un llibre per setmana. És la manera que el seu propietari ha trobat per posar fi a la paràlisi que ens provoca la llibertat de decidir entre tanta abundància.

Al llarg del dia haurem pres unes 35.000 decisions, 2.000 decisions per hora!

De quan érem pagesos

Joan Domènech

L'època turística de Lloret comença cap al 1950. Abans, la població tenia un nucli de pagesia sobretot al voltant de l'ermita de les Alegries (l'antiga parròquia consagrada el 1079), i, a més, tothom era una mica terrassà i una mica pescador. De nit s'anava a la teranyina i de dies es treballava el camp (el saió, la vinya, l'hort...).

Tot i el que s'ha escrit, la vida dels pagesos i terrassans és encara un capítol pendent de tractar en profunditat. Ara el tema està d'actualitat per una excel·lent exposició muntada al primer pis del centre cultural de Can Saragossa –una antiga masia, també, convertida en casa senyorial neogòtica el 1905, ara museu– que aplega tots els materials recollits de temps pels diferents responsables municipals i la mateixa gent del món rural, conscient que s'està extingint un model de manera de viure.

Rafel Roig de Llobet –impulsor d'aquesta recuperació– s'ha dedicat a repassar cadascun dels elements inventariats, a treure el rovell de les peces metàl·liques i a deixar-ho a punt d'exhibir. La presentació s'ha fet, d'altra banda, agrupant temes i espais, de manera que hom es troba immers en els ambients pretèrits que s'han recreat i hom se sent integrat a la cuina d'una vella casa de pagès, amb la típica pastera i els recipients diversos; al menjador, amb la taula ben parada; a la cambra de dormir, amb la indumentària diversa, sobretot la roba de bolquers dels nadons; al racó de la higiene, amb els rentamans; a l'estable i dependències semblants, amb tota mena d'aparells i eines –rascles, arades, tràmecs, fangues...–; al celler, amb les botes, les garrafes, les mesures antigues, etc.

I per si fos poc, encara una col·lecció de carros i tartanes en miniatura, una mostra de fotografies de masies significatives, la llista de les que s'han trobat documentades i un mapa amb la seva ubicació, etc.

És una exposició que cal visitar més d'una vegada. Representa retornar a la nostra infantesa de fa seixanta o setanta anys, quan les cases de pagès, tot i ser-nos familiars, ens resultaven encara enigmàtiques i quan hi anàvem a buscar la llet o algun producte propi semblava que entràvem en un altre món. Felicitats als qui han fet possible aquest *revival*.

La vida dels pagesos i terrassans és encara un capítol pendent de tractar en profunditat